

رمز گشایی از دلایل اعتراض دولت جمهوری آذربایجان به برگزاری همایش بین المللی قره باغ در تبریز توسط رئیس حزب سبز این کشور

خبرگزاری آران/سرویس آذربایجان

به گزارش آران نیوز به نقل از رسانه های آذری، "مائیس گلعلی یف" رییس "حزب سبزه های آذربایجان" طی مقاله ای که در سایت "اسلام آذری" و تعداد دیگری از سایتهای آذری منتشر شده به بررسی علل به تاخیر افتادن کنفرانس بین المللی قره باغ که قرار بود در 15 آبان ماه در تبریز برگزار شود، پرداخته است. وی در این مقاله می نویسد:

چند روز پیش مطبوعات آذربایجان از به تاخیر افتادن کنفرانس بین المللی قره باغ که قرار بود در ششم نوامبر در تبریز برگزار شود، خبر داده اند. بدیهی است که به تاخیر افتادن زمان برگزاری هر کنفرانسی مساله چندان شگفت آوری نیست. زیرا بنا به دلایل مختلف از جمله در رابطه با مسایل مالی ممکن است برگزاری کنفرانس ها به تعویق بیافتد. لذا وجود علت و انگیزه منطقی می توانست به تعویق افتادن این کنفرانس را موجه نموده و موردی برای تعجب در این رابطه باقی نگذارد. بر اساس آنچه مطبوعات به نقل از برگزار کنندگان این کنفرانس در رابطه با علت اصلی معوق شدن آن خبر داده اند، دولت آذربایجان علاقمند نیست چنین کنفرانسی برگزار شود. مگر این چه کنفرانسی است که دولت آذربایجان مایل به برگزار شدن آن نیست؟

بگذارید نظری به نام کنفرانس بیاندازیم: "کنفرانس بین المللی قره باغ در تبریز". به کار برده شدن چه واژه ای در نام این کنفرانس، دولت آذربایجان را برآشفته است؟ آیا اختصاص یافتن موضوع این کنفرانس به قره باغ؟ و چرا؟ مگر دولت آذربایجان علاقمند به تداوم طرح موضوع قره باغ و توجه مطبوعات داخلی و خارجی به گزارشات مربوط به این مناقشه نیست؟ مگر دولت آذربایجان هر ساله میلیون ها دلار برای مطرح کردن مساله قره باغ و رساندن واقیعت های قره باغ به ملت های جهان هزینه نمی کند؟ مگر حکومت در راستای مطرح کردن مساله قره باغ در نشریات اختصاصی، نشریات عمومی و یا در سطح سازمان های غیر دولتی، مدارس، موسسات آموزش عالی و نیز در کتب درسی تلاش به خرج نمی دهد؟

با استناد به گزارشات رسمی مندرج در مطبوعات می توان گفت که حکومت برای چنین فعالیت هایی هزینه های زیادی صرف می کند و برای در دستور نگه داشتن مساله قره باغ همه اقدامات لازم را انجام می دهد. در این صورت چرا برگزاری کنفرانسی مرتبط با نام قره باغ با عدم رضایت حکومت آذربایجان مواجه شده است؟ یا شاید "بین المللی" بودن این کنفرانس تا حدودی موجب نگرانی حکومت شده است؟ ولی نمی تواند چنین باشد. همان طور که متذکر شدیم، دولت آذربایجان برای مطرح شدن مساله قره باغ در عرصه بین المللی و رساندن واقیعت های آن به کشورهای جهان، تلاش های زیادی میذول می کند و یا دست کم شواهدی دال بر چنین تلاش هایی ارایه می کند. به طور پیوسته گزارشاتی در رابطه با برگزاری مراسم های مختلف از سوی سفارتخانه ها و سازمان های دیاسپوری آذربایجان در خارج از کشور در رابطه با قره باغ منتشر می شود و حکومت نیز اعلام می کند که توجه ویژه ای به برگزاری این کنفرانس ها، مسابقات موسیقی، نمایشگاه های رسمی، دیدارهای ورزشی و مراسم های آخر سال دارد.

شاید اطلاق نام "کنفرانس" به این مراسم دو روزه که قرار بود محل تبادل نظرات جامع بسیاری از روشنفکران و سازمان های غیر دولتی آذربایجانی، روس، ترکیه ای و ایرانی در رابطه با قره باغ باشد، حکومت را نگران کرده است؟ نه، این نیز نمی تواند درست باشد. زیرا حکومت با طرح وسیع اطلاعات در رابطه با قره باغ و به مذاکره در آمدن آن در جامعه به هیچ عنوان برخورد منفی ندارد و میزان اهمیت نتایج این قبیل مراسم ها تناسب مستقیم با تعداد شرکت کنندگان آن دارد. در این صورت حکومت آذربایجان به چه علتی مانع برگزاری این کنفرانس شده است؟ شاید هم نگرانی حکومت آذربایجان از احتمال طرح مسایلی در رابطه با مساله قره باغ بوده که می توانست بر خلاف منافع آذربایجان باشد! نه. این نیز کاملا بعید است! زیرا بر اساس اطلاع داده شده از سوی برگزار کنندگان کنفرانس به مطبوعات، اغلب مدعوین این کنفرانس اساتید و شخصیت های سیاسی و اجتماعی آذربایجانی بوده و دعوت از روشنفکران ترکیه ای و روسی مدافع موضع آذربایجان در رابطه با مساله قره باغ به این کنفرانس، احتمال هر گونه اظهار نظر مغایر با منافع آذربایجان در این کنفرانس را منتفی می کرد. اطمینان کامل دارم هیچ روشنفکر و اهل علم واقعی و یا هیچ فعال سیاسی و اجتماعی آذربایجانی نمی تواند منکر تعلق قره باغ به آذربایجان و اشغال آن به دست نیروهای مسلح ارمنستان شود.

به این ترتیب تردیدی نیست که در صورت برگزاری کنفرانس همه اساتید، روشنفکران و چهره های سیاسی و اجتماعی که دعوت شده بودند، حتما از منافع آذربایجان حمایت و با استناد به موازین حقوق بین الملل بر ضرورت حل و فصل مناقشه قره باغ در چارچوب تمامیت ارضی آذربایجان تاکید می کردند. به عبارتی همه آنچه در این کنفرانس می توانست بیان شود؛ تاکید مجدد بر حمایت از موضع بر حق آذربایجان، تعلق قره باغ به آذربایجان و واقیعت آواره شدن میلیون ها انسان از خانه و کاشانه خود در نتیجه اشغالگری ارامنه بود و امکان هیچ گونه اظهار نظر خلاف منافع آذربایجان در این کنفرانس وجود نداشت. پیداست که حکومت آذربایجان در تلاش های خود برای جلوگیری از برگزاری این کنفرانس، توجه چندانی به آن چه قرار بوده از سوی شرکت کنندگان آن بیان شود، نکرده و اظهاراتی هم که ممکن بود، بیان شود، نمی تواند توجیهی برای تأخیر کنفرانس باشد.

پس علت عدم تمایل دولت آذربایجان به برگزار شدن این کنفرانس چه بوده است؟ با حذف علت های بر شمرده شده در فوق در رابطه با تاخیر کنفرانس، یک علت دیگر هنوز گفته نشده است و آن برگزاری کنفرانس در تبریز و در جایی است که میلیون ها انسان، مساله ملت آذربایجان را مساله خودشان می دانند. در ثانی تعصب دینی در سطحی بالاست، ثالثا سال هاست که متهم به سکوت در قبال مساله قره باغ می شود، رابعا متهم به همکاری با ارمنستان است، خامسا نسبت به کشورهای غربی که به اصطلاح سعی در حل و فصل مساله قره باغ دارند، بی اعتماد است و غیره.

راستی بچنان چه این کنفرانس در واشنگتن، لندن، پاریس و یا شهرهای دیگری از این دست برگزار می‌شد، دولت آذربایجان به مخالفت برمی‌خاست؟ روشن است که نه! بدیهی است که همه اقدامات برای پوشش اخبار مربوط به این کنفرانس در مطبوعات آذربایجان حتماً انجام می‌شد. آیا در صورت برگزاری این کنفرانس در شهرهای مذکور، شرکت کنندگان آن مورد تعقیب و فشار نیروهای امنیتی، انتظامی و قضایی آذربایجان قرار می‌گرفتند؟ به این ترتیب روشن می‌شود که مساله ربطی به ماهیت کنفرانس ندارد و صرفاً با محل برگزاری آن در ارتباط است. در این صورت چرا برگزاری کنفرانس در تبریز تا این حد موجب نگرانی دولت آذربایجان می‌شود؟ البته اطمینان کامل دارم که حکومت آذربایجان در این رابطه تحت فشارهایی قرار گرفته است. زیرا به طور مکرر کنفرانس‌هایی با موضوع مناسبات ایران و آذربایجان و مسایل امنیتی قفقاز جنوبی در شهرهای تبریز و تهران برگزار می‌شود. ولی عدم حساسیت دولت آذربایجان به هر کنفرانسی غیر از کنفرانس قره باغ، حکایت از نگرانی طرف‌های ذینفع در مناقشه دارد. در رأس این طرف‌ها نیز به ترتیب لابی ارمنی، کشورهای غربی به اصطلاح فعال برای حل مناقشه قره باغ، کشورهای غربی و روسیه که مایل به فعال شدن ایران برای حل مناقشات منطقه‌ای نیستند و نیروهایی که علاقه‌ای به گسترش مناسبات ایران و آذربایجان ندارند و در این میان به خصوص می‌توان از اسرائیل نام برد.

تقویت زیاد ایران در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی در 30 سال گذشته موجب نگرانی شدید آمریکا شده است. آمریکا به تبع سیاست "تفرقه بینداز و حکومت کن!" هرگز از روند همگرایی در قفقاز جنوبی حمایت نخواهد کرد. افزایش تحرک ایران در رابطه با مناقشه قره باغ، پیوستن جامعه ایران به این روند و ظهور تدریجی کانون قدرت جدیدی در منطقه، احتمالاتی است که با سیاست آمریکا در مورد قفقاز جنوبی در تعارض کامل است.

تحت چنین شرایط ژئوپلیتیکی، برگزاری کنفرانسی در رابطه با قره باغ در ایران و به خصوص در منطقه‌ای که محل سکونت اقوام آذربایجانی است، تهدیدی جدی برای سیاست خارجی آمریکا محسوب می‌شود.

عامل دیگری که ممکن است دولت آذربایجان را در رابطه با کنفرانس قره باغ در تبریز تحت فشار گذاشته باشد، نیروهایی است که مایل به گسترش مناسبات ایران و آذربایجان ندارند و در این میان به خصوص می‌توان از اسرائیل نام برد. امپریالیسم روسیه که طی دو بیست سال تا فروپاشی شوروی که منطقه قفقاز جنوبی را تحت تسلط خود داشته و در پی آن کشورهای غرب و اسرائیل در بیست سال گذشته تلاش کرده‌اند که اعتمادی بین جوامع ایرانی و آذربایجانی ایجاد نشود و در همین راستا نیز سیاست جلوگیری از نزدیکی با جامعه ایران را پیش برده‌اند. لذا، برای تحقق این سیاست از همه امکانات از جمله ابزارهای سیاسی، اقتصادی، نظامی و اطلاعاتی و غیره استفاده وسیعی به عمل آورده‌اند. هدف استفاده از این همه امکانات مخرب، عبارت از آن بوده که اعتمادی بین جوامع ایران و آذربایجان بوجود نیاید. دشوارتر کردن تردد شهروندان از مرز دو کشور، فشرده تر کردن تراکم سیم‌های خاردار و ممانعت از تبادل کالا و خدمات بین دو کشور نیز اقداماتی است که در همین راستا صورت گرفته است. همچنین اقدامات مختلفی در راستای تضعیف روابط فرهنگی بین دو کشور به اجرا در آورده‌اند. از بین بردن اعتماد نسبت به ایران در رابطه با مناقشه قره باغ در 20 سال گذشته و تبلیغات منفی علیه ایران از طریق انتشار اخبار کذب دال بر کمک‌های ایران به ارمنستان نیز از جمله اقداماتی است که در همین چارچوب صورت گرفته است. ولی علیرغم هر اقدام قابل‌تصور و یا خارج از تصویری که طی 200 سال گذشته با همین هدف صورت گرفته، از بین بردن روابط برادری و دوستی چندین هزار ساله بین جوامع ایرانی و آذربایجان میسر نشده است.

به این ترتیب، کنفرانس بین‌المللی در رابطه با قره باغ در ایران می‌توانست باعث تحکیم هر چه بیشتر روابط دوستی و برادری اعتماد متقابل بین دو کشور شود و این بر خلاف مصالح نیروهایی است که مایل به توسعه آینده آذربایجان و تسلط این کشور بر ثروت‌های روی زمین و زیرزمینی خود نیستند.

به این ترتیب، امروز کاملاً روشن است که اعتراض به برگزاری کنفرانس بین‌المللی قره باغ در تبریز با فشارهایی که بر حکومت آذربایجان اعمال می‌شود، رابطه مستقیم دارد. ولی به هیچ وجه نمی‌توان فراموش کرد که علیرغم همه تلاش‌های نیروهای خارجی که مایل به گسترش مناسبات ایران و آذربایجان نیستند، جبر تاریخ که با مسایل جهانی، منطقه‌ای و محلی نمو می‌یابد، قابل‌مهار نخواهد بود و با تکوین شرایط لازم، ملت خواهد توانست در برابر هر مانعی، قهرمانانه سینه سپر کند. /خ

پایان پیام.